

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: ajalugu LÕK	Õppeaine: ajalugu
II kooliaste	6.klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õppeaine kirjeldus		
Õpetuse eesmärgid		
<p>Ajalooõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb huvi mineviku vastu; teab, et minevik on olnud muutuv ja väga mitmekesine; 2) omab üldist ettekujutust Eesti ajaloost ja sellega seoses üldjoontes kogu maailma ajaloost; 3) kirjeldab abivahendite toel olulisi ajaloosündmusi, inimeste eluviisi ja tegevusalasid õpitud ajastutel; 4) teab, et maailmas toimunud sündmused on otseselt või kaudselt mõjutanud nii Eestis kui ka mujal Euroopas toimunud sündmusi; teab, et poliitikal on suur roll maailma riikide omavahelistes suhetes; 5) nimetab oma põhiõigusi ning kohustusi Eesti Vabariigi kodanikuna, kirjeldab Eesti riigi valitsemiskorda; 6) teab ja väärtustab kombeid ning traditsioone oma kultuuris; väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning määratleb end oma rahva liikmena; 7) leiab infot eri teabeallikatest, oskab hinnata erinevate teabeallikate usaldusväärsust. 		
Õpitulemused:	Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiatega rakendamine, diferentseerimise võimalused	
<p>Sissejuhatus</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saab aru, et ajalugu koosneb erinevate perioodide lugudest. 2. Mõistab ajatelje olemust kui aja kulgemise visuaalset kujutist ja oskab sellele märkida oma sünniaja ning praeguse aasta. 3. Tutvustab perepilte ja räägib oma pereliikmetest. 4. Loetleb oma lähisugulasi ning tunneb nende ameteid. 5. Koostab oma pere sugupuu skeemi. 6. Saab praktiliste näidete abil aru mõistete "sugupuu", "põlvkond" ja "esivanemad" tähendusest. 7. Mõistab, et nii tema enda elus kui ka maailmas toimunud sündmused kuuluvad ajaloo hulka. <p>Meenutused, kui ajalooallikad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oskab tuua välja sarnasusi ja erinevusi oma vanemate ja vanavanemate lapsepõlve vahel. 2. Oskab kirjeldada linna- ja maainimeste elu sarnasusi ja erinevusi tänapäeval ning minevikus. 3. Oskab võrrelda koolielu tänapäeva ja mineviku vahel. 4. Oskab analüüsida inimeste toitumis- ja riietumisvõimalusi minevikus võrreldes tänapäevaga. 	<ul style="list-style-type: none"> - Töö töölehega (lihtsustatud ja näitlikustatud tekst, mõisted, sõnaseletused); - ajatelje joonistamine; - õppekäik kodukohas; - perepiltide vaatamine ja esitus; - <u>Kristo Siig: 5. klassi ajalugu: video 1 Mis on ajalugu ja miks seda vaja on?</u> (näitamiseks aeglasem kiirus 0,75). - Kristo Siig <u>5. klass ajalugu: video 3 Ajaloo uurimine ja ajalooallikad (uus versioon) - YouTube</u> - enda ja oma pereliikmete sünniaegade kandmine ajateljele; - oma vanemate ning vanavanemate lapse- ja nooruspõlve kohta info kogumine; - vanade fotode ühine uurimine ja nende üle arutlemine; - filmi "Kevade" vaatamine ja ühine arutelu. 	

Kirjalikud ja esemelised ajalooallikad

1. Uurib ja kirjeldab mõnda vana eset ning võrdleb seda kaasaegse variandiga.
2. Loetleb olulisemaid Eesti või kodukoha muuseume.
3. Teab, milleks muuseumid on vajalikud ja mida neis eksponeeritakse.
4. Loetleb ja eristab erinevaid ajalooallikaid.
5. Teab, milleks arhiivid on vajalikud ja mida neis säilitatakse.
5. Nimetab kodukoha vanemaid hooneid, linnamägesid ja kalmistuid.
6. Võrdleb tänapäeva ja vanu hooneid ning elamistingimusi.
7. Teab, et maapõuest võib leida esemeid, ehitisi ja säilmeid, mis annavad teavet ajaloo kohta.
8. Oskab nimetada mõningaid Eesti filme ja raamatuid, mis käsitlevad ajaloosündmusi.

Kodukoht läbi aegade

1. Tunneb ära need leiud, mis viitavad esimesele inimasustusele.
2. Teab üldist eluolu eri ajastutel, sealhulgas elukohtade, eluviiside ja tegevuste osas.
3. Oskab võrrelda tänapäevast kodukohta vanavanemate lapsepõlveaegse kodukohaga.

- kaasa võetud esemete ühine uurimine, oluliste tunnuste väljatoomine, võrdlemine kaasaegsete analoogidega;
- olulisemate Eesti ja kodukoha muuseumide tutvustamine (nt PowerPoint esitluste ja veebi abil);
- arhiivide, nende tegevuse ja olulisuse tutvustamine (nt PowerPoint esitluste, piltide ja veebi abil);
- [Kristo Siig, 5. klassi ajalugu, video 4: Kirjalikud ajalooallikad ja arhiivid](#);
- [Kristo Siig, 5. klassi ajalugu, video 5: Esemelised ajalooallikad, muuseumid, arheoloogia ja muinsuskaitse 1/3](#);
- eri ajastute hoonete võrdlemine, mõne kohaliku arhitektuurimälestise külastamine;
- elamistingimuste võrdlemine: linn/maa, minevik/tänapäev, jõukamad/vaesemad;
- arheoloogi töö tutvustamine piltide/videote abil;
- Eesti ajaloost kõnelevate raamatute tutvustamine, mõne filmi või filmikatkendite vaatamine.

- vanavanemate küsitlemine õpetaja antud ülesande alusel;
- kodukoha elanike tänapäevase ja mineviku eluolu (nt tegevusalad) võrdlemine piltide ja meenutuste alusel;
- Google Street View' kasutamine erinevate Eesti ajalooliste objektide vaatlemiseks;
- Kodukohta kujutavate vanade fotode leidmine internetist (nt <https://ajapaik.ee/?page=1>);
- Kodukoha mälestiste kohta info otsimine <https://register.muinas.ee/>.

Õppesisu:

Sissejuhatus (7h). Mis on ajalugu? (2 tundi). Ajaarvamine (1 tund). Mida me minevikust mäletame? (1 tund). Suguvõsa ajalugu (1 tund). Minu suguvõsa (2 tundi)

Meenutused, kui ajalooallikad (8h) Vanemate (ema, isa) lapsepõlve aegne elu maal (1 tund). Vanemate lapsepõlve aegne elu linnas (1 tund). Vanavanemate elu maal nende noorusajal(1 tund). Vanavanemate elu linnas nende noorusajal (1 tund). Kool läbi aegade (2 tundi). Toit inimeste elus eri aegadel (1 tund). Eri ajastute inimeste rõivad (1 tund).

Kirjalikud ja esemelised ajalooallikad (12h). Vanad asjad jutustavad minevikust (2 tundi). Muuseum (2 tundi). Kirjalikud ajalooallikad, arhiiv (1 tund). Vanad ehitised jutustavad minevikust (2 tundi). Rehetare (1 tund). Ajaloo jäljed maastikul ja maapõues (1 tund). Raamatud räägivad ajaloost (1 tund). Filmid räägivad ajaloost (2 tundi).

Koht läbi aegade (8h). Esimesed märgid inimasustusest Eesti aladel (1 tund). Kodukoht muinasajal (1 tund). Kodukoht keskajal (1 tund). Kodukoht vanavanemate lapsepõlves (1 tund). Eluolu kodukohas kaasajal (2 tundi). Kordamine (2 tundi)

Praktilised tööd:

- Sugupuu koostamine vanemate või õpetaja abiga.
- Ühistöö koos õpetajaga: internetiotsing kodukoha ajaloo kohta.
- filmide vaatamine ning järgnevad arutelud;
- vanemate ja vanavanemate küsitlemine vastavalt õpetaja antud ülesandele;
- vana foto/pildi leidmine ja selle uurimine vastavalt õpetaja antud ülesandele;
- muuseumitund;
- õppekäik;
- filmikatkendite vaatamine.
- õpetaja antud ülesandega mõne kodukoha ajaloolise objekti vaatlemine.

Põhimõisted:

Mõisted: ajatelg; Jeesus Kristus, eKr ja pKr; aastakümme, -sada (sajand), -tuhat; perekond; põlvkond; sugupuu; esivanemad; sugulased ja hõimlased; ajalugu; lapsepõlv; minevik ja tänapäev; muuseum ja arhiiv; ajalooallikas; rehetare; arheoloog; kalmistu ja kalme; linnamägi; jääaeg, muinasaeg, keskaeg, uusaeg, uusim aeg; inimasustus.

Kooli väärtuste arendamine:

Koostöö

Õpilased töötavad koos rühmades või paarides ajaloo teemadel, luues näiteks ühiseid plakateid, esitlusi või mängu. Koostöö kaudu õpivad nad üksteist toetama, kuulama ja jagama ülesandeid, mis aitab neil arendada sotsiaalseid oskusi ja tugevdada ühtekuuluvustunnet.

Ettevõtlikkus

Ajalooõpetuses saavad õpilased osaleda "ajaloolises turupäevas", kus nad loovad ja "kauplevad" ajalooliste kaupade või teenustega. See arendab ettevõtlikkust, julgustab loovat mõtlemist ja õpetab, kuidas minevikus kaubandus toimis

Loovus

Loovust saab arendada, kui õpilased loovad ajalooliste sündmuste põhjal kunstitöid, koomikseid või jutte. Näiteks võivad nad kujutada olulisi ajaloosündmusi visuaalselt või jutustada lugusid ajalooliste tegelaste vaatepunktist. See aitab neil paremini mõista ajalugu ja väljendada oma arusaama loomingulisel viisil.

Keskkonnahoid

Ajalooõpetuses saab uurida, kuidas inimesed minevikus loodust kasutasid ja püüdsid seda hoida. Õpilased võivad uurida vanu loodust säästvaid tavasid ja võrrelda neid tänapäevastega, arendades teadlikkust keskkonnahoiust ja jätkusuutlikust arengust

Tervis

<p>Õpilased saavad uurida, kuidas inimesed minevikus tervise eest hoolitsesid, ning võrrelda vanu ja uusi tervisetavasid. Tervise tähtsust saab rõhutada, sidudes selle ajalooliste teadmistega ja luues praktilisi ülesandeid, nagu ravimtaimede tundmaõppimine või tervisealaste plakatite valmistamine.</p>	
Lõiming	Hindamine:
<p>Ajalugu ja eesti keel Kirjaliku ja suulise eneseväljendusoskuse arendamine, küsimuste koostamine teksti põhjal ja neile vastamine, funktsionaalse lugemisoskuse arendamine (allikatöö), kirjaliku eneseväljendusoskuse arendamine.</p> <p>Ajalugu ja võõrkeeled Õpetatakse korrektselt hääldama ja kirjutama võõrapäraseid nimesid ja sõnu. Tutvustatakse teiste rahvaste ajalugu ja kultuuri.</p> <p>Ajalugu ja matemaatika Õpetatakse mõistma ajalooliste sündmuste järgnevust, kasutades ajatelge. Toetudes matemaatilistele oskustele arvutatakse sündmuste toimumisaega ja sellest möödunud aega. Kinnistatakse teadmisi ajaühikutest (kuupäev, aasta, aastakümme, sajand, aastatuhat). Kinnistatakse teadmisi Rooma numbritest.</p> <p>Ajalugu ja loodusõpetus Käsitletakse liikide arengut läbi aegade. Õpetatakse taime- ja loomaliikide ning loodusvarade kasutuselevõttu läbi ajaloo. Käsitletakse inimeste suhteid loodusega erinevatel ajaperioodidel. Käsitletakse loodusteaduste arengut läbi aegade. Euroopa ja Aasia kaart, jõed, kaarditöö, looduslikud olud Lähis-Idas, maavarad, Korraldatakse temaatilisi õppekäike.</p> <p>Ajalugu ja inimeseõpetus Käsitletakse inimese tervisekäitumist läbi aegade. Käsitletakse toidu- ja joogikultuuri muutumist läbi ajaloo. Käsitletakse inimsuhete ja eluviiside muutust läbi aegade.</p> <p>Ajalugu ja kunstiained</p>	<p>Õpilase teadmisi, oskuseid ja vilumusi hinnatakse suuliste ja kirjalike sõnaliste hinnangutena ning numbriliste hinnetega. Kokkuvõtvast hinnangus kajastub, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud, tuuakse esile õpilase edusammud ja juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele.</p> <p>Alates esimesest kooliastmest on õpilane kaasatud hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.</p>

Tutvustatakse tuntud heliloojaid ja kunstnikke ning nende teoseid läbi aegade.
Tutvustatakse eri ajastute muusikat.
Käsitletakse ehituskunsti muutumist ja arengut aegade jooksul.
Korraldatakse kunstiteemalisi õppekäike (näituste ja muuseumide külastamine, filmide vaatamine).
Õpilane illustreerib oma teadmiste põhjal eestlaste eluolu- teemalise pildi, kujundab postri või esitluse.

Ajalugu ja kehaline kasvatus

Tutvustatakse tuntud sportlasi ja nende saavutusi läbi aegade.

Tutvustatakse antiikolümpiamänge.

Korraldatakse õppekäike (näituste ja muuseumide külastamine, filmide vaatamine).

Ajalugu ja tööõpetus

Tutvustatakse tööriistade ja -võtete arengut ning eri materjalide kasutuselevõttu.

Tutvustatakse tehnika ajalugu ja kuulsaid leiutajaid.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb huvi oma pere, kodukoha ja kodumaa vastu;
- 2) mõistab ajatelje abil sündmuste ajalist järgnevust ja ajaloo jaotamist ajastuteks;
- 3) tajub eluolu ja esemelise keskkonna muutumist läbi aja;
- 4) teab, kuidas muutus inimeste eluolu muinasajal;
- 5) teab mõnd olulist ajaloolist isikut ja tema rolli ajaloos.